

De Kaardebol

Driemaandelijks tijdschrift

juli - augustus - september 2012

nummer 3/2012

Afgiftekantoor Kortenberg, erkenningsnummer P806150

Foto: Limousins
in het Silsombos
(Tony Neirinck)

In dit nummer:

- Grote weerschijnvlinder
- Drie prioriteiten voor meer natuur
- Silsom werkdagen
- Vuursalamander
- Terugblik op de nocturne
- Nachtvinders
- Agenda

Ontdekt tijdens speelpleinen in Kortenberg...

Grote Weerschijnvlinder

Ewoud L'Amiral (foto: Merlijn L'Amiral)

Merlijn L'Amiral ontdekte tijdens de speelpleinen in Kortenberg de prachtige Grote Weerschijnvlinder. De grote weerschijnvlinder is met zijn spanwijdte van 7-9 cm één van onze grootste inheemse dagvlinders. De vleugels zijn diep donkerbruin, en glanzen bij de mannetjes onder een bepaalde lichtinval. Over de achtervleugel loopt een witte band, de voorvleugels hebben witte vlekken. De onderzijde van de vleugels is oranje en wordt lichter naar de basis toe. Op de onderzijde van de voorvleugel bevindt zich een oogvlek.

De vlinders worden meestal waargenomen tijdens langzame glijvluchten tussen bomen maar kunnen ook krachtig en snel vliegen. In tegenstelling tot de wijfjes, dalen mannetjes regelmatig tot op de grond. Mannetjes vestigen territoria rond opvallende bomen in het landschap. Hierop hebben ze een favoriete uitvalsbasis waarnaar ze vaak terugkeren. De grote weerschijnvlinder vliegt steeds in één generatie. De vliegperiode loopt van eind juni tot begin augustus.

De soort komt vooral voor bij open plekken in grote boscomplexen en samenhangende bosjes in beekdalen, vnl. oude, vochtige loofbossen en wilgenbroekbossen. De grote

weerschijnvlinder bezoekt zelden of nooit bloemen, maar voedt zich met honingdauw, bessen of boomsappen. Andere voedselbronnen zijn vochtige aarde, uitwerpselen en kadavers. De aanwezigheid van vocht is een belangrijke vereiste. Boomkruinen moeten voldoende licht op de kruin en zijflanken van de kruin kunnen opvangen omdat daar de mannetjes hun territorium opzetten. Wilgen zijn de belangrijkste waardplanten voor de rupsen, voornamelijk geoorde wilg (*Salix aurita*), grauwe wilg (*S. cinerea*) en boswilg (*S. caprea*). Die wilgen bevinden zich bij voorkeur in de halfschaduw. De verspreiding in Vlaanderen is beperkt tot de bossen rond Brussel en Leuven en het noordoosten van de provincie Limburg.

Drie prioriteiten voor meer natuur

Ewoud L'Amiral en Paul van Leest

Natuurpunt vraagt de politieke partijen de kaart te trekken voor een stevig beleid voor toegankelijke natuur dicht bij huis.

Natuurpunt vraagt aan de politieke partijen 3 beleidsprioriteiten van Natuurpunt op te nemen in hun partijprogramma en het volgend bestuursakkoord.

Realiseer 1m² natuur per inwoner/jaar

85% van de Vlamingen vindt dat we de natuur dicht bij huis moeten beschermen.

Concreet:

- Realiseer 1m² nieuwe natuurgebieden per inwoner/jaar door zelf gronden aan te kopen of terreinbeherende verenigingen zoals Natuurpunt te ondersteunen bij de aankoop van natuurgebied.
- Geef niet-gebruikte gemeentegronden in beheer aan Natuurpunt en voorzie ondersteuning van beheerwerken door Natuurpuntvrijwilligers
- Laat je inwoners kennis maken met lokale natuurgebieden via het infoblad, de website, een bezoekerscentrum, een wandelkaart, een spel of infoborden.

Voer 1 actieplan uit per soortengroep van de Rode Lijst

2/3 van de soorten die in Vlaanderen voorkomen zijn bedreigd.

Concreet:

- Adopteer per soortengroep één of meerdere soorten die voorkomen op de Rode Lijst
- Werk samen met de lokale natuurvereniging en andere partners
- Neem je inwoners op sleeptouw en betrek hen bij soortbeschermingsprojecten

Voorzie €3 per Natuurpuntlid/jaar voor de lokale werking

Natuurpunt brengt als lokaal verankerde vrijwilligersvereniging mensen bij elkaar, neemt ze op sleeptouw en stimuleert ze om zelf de handen uit de mouwen te steken.

Concreet:

- Voorzie €3 per Natuurpuntlid/jaar voor de lokale werking

Het feit dat we deze punten noemen betekent niet dat de gemeenten niets doen op deze punten. Kortenberg heeft een terrein aangekocht dat Natuurpunt beheert, doet mee aan soortbeschermingsprojecten en geeft 1125 euro per jaar subsidie aan de eigen afdeling voor haar werking. Maar het kan altijd beter! Wist je dat in Kortenberg al bijna 400 gezinnen lid zijn van Natuurpunt? Dit wil zeggen dat 5% van de gezinnen in Kortenberg lid is van Natuurpunt!

SilsoomWerkdagenKalender

De SilsoomWerkdagenKalender is op punt gesteld!

Het betreft steeds start om 9u00 en tegen 12u00 einde met een drankje en een hapje. De exacte werklocaties zijn nog niet allemaal definitief en kunnen veranderen naargelang de werkdag (we houden je op de hoogte). Hieronder de data:

Onze eerstvolgende werkdag vindt plaats op zondag 9 september. We gaan dan werken op het stukje natuur dat we van de gemeente in beheer hebben gekregen vlakbij de Zevenster. We gaan er maaisel afvoeren met rakel, riek en draagberrie. We spreken af om 9u00 aan het Sint-Pietersplein aan het infobord van het Silsoombos (de kerk van Kwerps). Vandaar gaan we samen naar de werkplek. We werken tot ongeveer 12u00.

De volgende Silsoomboswerkdagen:

Zondag 14 oktober

Zondag 25 november

Zondag 9 december

Zondag 13 januari

Zondag 10 februari

Zondag 14 april

Zondag 26 mei

Wil je meer info betreffende de werkdagen? Daarvoor kan je terecht bij Luc Vrolix: E-mail: vrolixl@gmail.com of GSM: 0475 20 61 12

Nieuwe soort in Kortenberg?

Ewoud L'Amiral

Er zijn de voorbije 2 jaar een paar meldingen geweest van vuursalamander in Kortenberg. Graag willen we hier zeker van zijn!

De vuursalamander (*Salamandra atra*) is één van onze mooiste amfibieën. Het is een glanzend dier met een zwarte grondkleur die geel gevlekt is. De larve van de vuursalamander is donker gepigmenteerd. De staart is zeer stomp en heeft een afgerond uiteinde. Aan de basis van de ledematen is er een gele of geelachtige vlek.

De vuursalamander is een typisch nachtdier dat houdt van koele en vochtige loofbossen, vooral in beukenbossen maar soms ook in open naaldbossen met een goed ontwikkelde mos- en kruidlaag. Overdag verbergt hij zich doorgaans onder stenen of houtstronken en in holten.

De vuursalamander paart op het land en dat gebeurt steeds volgens een vast ritueel: het mannetje achtervolgt het vrouwtje en probeert het te immobiliseren door zijn snuit tegen haar romp te drukken. Dan schuift hij onder haar door en tilt haar van de grond. Hij omklemt met zijn voorpoten die van het vrouwtje van achteren en drukt vervolgens zijn kop tegen haar keel. Met zijdelings heen en weer bewegingen van de staart stimuleert hij de cloaca van het vrouwtje. Gaat die op zijn "avances" in dan zet het mannetje een spermatofoor af en legt zijn staart opzij zodat het vrouwtje de spermatofoor met behulp van de cloacalippen kan opnemen. De periode waarin de larven in onze streken kunnen afgezet worden, duurt van oktober tot april.

Vlaanderen mag als 1 van de noordwestelijke limietregio's beschouwd worden van het Europees areaal. De meeste populaties komen voor in de Vlaamse Ardennen, in eikenbeukenbossen op hellingen waar diverse beekjes en bronnetjes met zuurstofrijk en koel water en stilstaande bospoelen optimale overlevingskansen bieden aan de larven. De waterhabitats zijn meestal ondiep, het water zeer helder en vrijwel vegetatieloos en met een pH van 5.5 tot 7.5.

Andere bekende plaatsen waar vuursalamanders voorkomen zijn o.a. het Hallerbos, het Zoniënbos, het Meerdaalwoud en de Voerstreek. Vuursalamanders bereiken in onze streken een lengte van 20 cm en kunnen vrij oud worden. Ze zouden niet zelden een leeftijd van 20 tot 25 jaar bereiken.

Ref. <http://www.hylawerkgroep.be>

Heb jij deze prachtige salamander al waargenomen in Kortenberg? Laat het ons zeker weten! Meer info: Ewoud L'Amiral, Ewoud.lamiral@natuurpunt.be of GSM 0476/26 16 34

Recept: Ontdek in de avondschemer de geheimen van het Silsombos...

Nocturnes in het Silsombos? 'een meer dan geslaagd experiment'

Ewoud L'Amiral

Samen met een natuurgids kon je er de Silsomgraslanden bewonderen in hun volle glorie. Tussen 19u00 en 20u00 vertrokken er geleide wandelingen, een 10-tal gidsen stonden klaar. Er kon uiteraard zelfstandig gewandeld worden. Een 25-tal amateurnatuurfotografen wandelden mee met natuurfotograaf Eric Malfait, maar de meest succesvolle activiteit was de gezinswandeling met Tony. Volgens de tellingen waren er toch zo'n 300 deelnemers. Wandelaars, genietters van een tripel, gidsen, helpers aan tap & toog, springkasteel-kids, bouwers en opruimers, sfeersnuivers,... Iedereen had zichtbaar genoten van de Nocturnes. Natuurpunt heeft er met de Crew van de Schuur een sterke tandem gevormd.

Volgend jaar zullen we deze activiteit 'Nocturnes in het Silsombos versie 2.0' laten doorgaan, voortbordurend op dit succes. Noteer alvast maar vrijdagavond 7 juni 2013 in jullie agenda!

Heb je zelf ook leuke ideeën, tips,... om toe te voegen aan de Nocturnes of wil je er graag aan meewerken? Laat het ons zeker weten! Meer info: Ewoud L'Amiral, Ewoud.lamiral@natuurpunt.be of GSM 0476/26 16 34

ruime
parking

Born Free
vrijetijdsleding
stap- en reisuitrusting

Professioneel advies
over stapschoenen !

Leuvensesteenweg 126
3070 Kortenberg
02/759.63.93

di - vr 14.30 - 19.30
za 09.30 - 18.00

[http:// users.telenet.be/bornfree](http://users.telenet.be/bornfree)

AGENDA

Vrijdag 24 augustus: Nacht van de nachtvlinder

Informatieavond over nachtvlinders die we ook kunnen bekijken in nachtvlindervallen, die we strategisch hebben opgesteld.

20.30 uur: presentatie over nachtvlinders

21.00 uur: wandeling naar nachtvlindervallen, aankomst omstreeks 21.45 uur

Daarna terug naar de zaal, waar een drankje wordt aangeboden.

De zaal is nog niet bekend. Info: Maarten Vandervelpen, tel. 0478 54 53 63

Zondag 9 september

Werkdag Silsombos. Vrijwilligers kunnen meehelpen in het beheer van onze natuurgebieden. Start om 9u. Plaats van vertrek: Erps-Kwerps, Sint-Pietersplein aan het infobord van het Silsombos (de kerk van Kwerps). Contact: Luc Vrolix, vrolixl@gmail.com of GSM: 0475 20 61 12

Zondag 14 oktober

Werkdag Silsombos. Vrijwilligers kunnen meehelpen in het beheer van onze natuurgebieden. Start om 9u. Plaats van vertrek: Erps-Kwerps, Sint-Pietersplein aan het infobord van het Silsombos (de kerk van Kwerps). Contact: Luc Vrolix, vrolixl@gmail.com of GSM: 0475 20 61 12

Zondag 21 oktober: Dag van de Trage wegen

Mooie wandeling met vertrek in het pas vernieuwde Abdijpark, waar het Charter van Kortenberg 700 jaar geleden ondertekend werd. Richting Prinsendreef hebben we een prachtig zicht op de weilanden. De Prinsendreef zelf wordt gevolgd tot aan de Ijskelder. Na enkele voetwegen in het Warandebos, komen we langs de Kruisstraat, Driesstraat en Molenstraat terecht temidden van de velden, wat alweer prachtige vergezichten oplevert.

Afspraakplaats: om 14u aan Colomba. Einde voorzien om 16u30.

Georganiseerd in samenwerking met de Gemeente Kortenberg.

Gezien de aard van het terrein en de paden zijn de wandelingen niet geschikt voor rolstoelen en kinderwagens. De wandelingen zijn gratis voor leden. Voor niet-leden vragen wij een bijdrage van 1 euro per persoon (maximaal 2,50 euro per gezin). Activiteiten georganiseerd in samenwerking met andere organisaties zijn meestal gratis.

vu. Maarten Vandervelpen, Edegemstraat 33/6, 3070 Kortenberg - 0478 54 53 63